

פניני מבשר טוב

ליקושי אמרים מתורת כ"ק אדמו"ר שליט"א
מביאלא

פרשת וישב

הניסיון הקשה ביותר - הגלות בתוך ביתו

וישב יעקב וגו'. (לז א)

ברש"י: ביקש יעקב לישב בשלוה, קפץ עליו רוגזו של יוסף. צדיקים מבקשים לישב בשלוה אומר הקב"ה לא דיין לצדיקים מה שמתוקן להם לעולם הבא, אלא שמבקשים לישב בשלוה בעולם הזה.

מהות בקשת יעקב 'לישב בשלוה' - שחשב שאחר כל עבודת האבות שלפניו, והצרות והתיקונים שעשה הוא עצמו עם לבן ועם עשיו וכו', יוכל מעתה ליישב בשלוה, ללא ההפרעות וההתנגדויות והמניעים הרבים בעבודת השם.

'קפץ עליו רוגזו של יוסף' - רמזו לו מן השמים, שצריך עתה לתקן תיקון גדול מאוד, בנסיונות קשים ומרים, שעדיין לא עברו האבות שלפניו כלל. ובגלות רוגזו של יוסף עברו יעקב ויוסף את הנסיון הכי קשה, ונצרכו לתקן בזה לדורות עולם הזמנים והנסיונות של הגלות הקשה ביותר ששייך באיש ישראל.

והיינו בבחינה האמורה, שעיקר תיקון יעקב אבינו ע"ה הוא בתוך בית איש ישראל

כביתו פנימה, בצרות פנימיות ובקשיים המעיקים מאד על לבו של אדם. כי את הקשיים החיצונים והמגדים שמבחוץ כבר תיקנו עבורו האבות שלפניו, שכל מעשיהם ונסיונותיהם הם בשביל דורות עולם, כדאיתא במדרש [בראשית רבה מ ח] 'אמר הקב"ה לאברהם, צא וכבוש הדרך לבניך', ומצד ההתנגדות שמן העולם היה באמת יכול לישב בשלוה, אלא שקפץ עליו תיקון הפנימי מתוככי האדם פנימה, בכללות ובפרטות כנ"ל.

תיקון המידות ט"ו

וישראל אהב את יוסף מכל בניו וגו'. (לז ג)

יעקב אבינו בחיר האבות - בזכות עבודתו בגלות וייסורים תמידיים

יש להוכיח מיעקב אבינו ע"ה שנקרא 'בחיר שבאבות' [ב"ר עו], והדבר צריך הבנה מפני מה דווקא הוא היה בחיר שבאבות, ומהי עבודתו המיוחדת שזכה בגינה להיות יותר מאברהם ויצחק, הלא אברהם אבינו ע"ה היה ראשון המאמינים, ויצחק אבינו ע"ה מסר את עצמו לעקידה, ומהי עבודתו

העבודה החביבה והרצויה ביותר לפני השי"ת. וגודל הנחת רוח שבא להשי"ת מעבודה כזו הרבה יותר מעבודת ד' מתוך מנוחת הדעת ושלוות הנפש. ובעבודת ה' כזו מתוך קשיים וייסורים זוכים לעלות לדרגות גבוהות עד מאוד.

ויגבה לבו בדרכי ה' עמ' רכו-ז

ויקומו כל בניו וכל בנותיו לנחמו וימאן להתנחם. (לז ה)

ונראה לבאר שבאמת מצינו שעבודת יעקב אבינו ע"ה באותן כ"ב שנים שנלקח ממנו יוסף הצדיק שהיו שנים קשים עבורו, והיה לו חשכות גמורה וניטל ממנו רוח הקודש, כדכתיב "ויקומו כל בניו וכל בנותיו לנחמו וימאן להתנחם ויאמר כי ארד אל בני אבל שאלה ויבך אתו אביו", ואיתא ברש"י 'כי ארד אל בני אבל שאלה ומדרשו גיהנם, סימן זה היה מסור בידי מפי הגבורה אם לא ימות אחד מבני בחיי מובטח אני שאיני רואה גיהנם', ע"כ.

ואם כן סבר יעקב אבינו ע"ה שאין לו חלק לעולם הבא ובכל אופן המשיך את עבודתו בלא שום שינוי ונסיון כזה אין שייך לעמוד בו בדרך הטבע כלל. וכו'.

והנראה לפע"ד שעבודת יעקב אבינו ע"ה שהיה בחושך והסתר פנים הוא כמו שידרוך הדרך לבניו, כמו שאיתא במדרש ר' פנחס בשם רבי הושעיא רבה אמר אמר הקב"ה לאברהם אבינו צא וכבוש את הדרך לפני בניך, ע"כ.

המיוחדת של יעקב עד שנקרא "בחיר האבות".

אמנם נראה שהביאור בזה הוא שיעקב אבינו עבד את השי"ת בבחינת גלות וייסורים, שהן אמנם אף לאבות הקדושים היו נסיונות, אך מכל מקום לא עבדו הם בבחינה של גלות וייסורים תמידיים, לא כן יעקב אבינו - עבד עבודת ה' בגלות בעת שיצא מבית אביו לבית לבן ועבד שם עשרים שנה במקום מלא תועבות וגילולים, והיה צריך להחזיק שם בכל כוחו בכדי לא ליפול מדרגתו. וזהו בחינה של עבודת ה' בגלות בחומר ובלבנים בעבודה קשה ומפרכת.

וביותר, בניסיון הנורא שעבר עם יוסף הצדיק. שאהבו יעקב אהבת נפש, ומן הסתם החזיק אותו ליורשו ומסר לו את כל התורה שהייתה לו. ופתאום נעלם ממנו והיה סבור שנטרף וחיה רעה אכלתו. ויתרה מכך מקובלנו, שבאותם שנים שהיה יוסף בשבי נסתלקה מיעקב רוח הקודש. והכוונה בזה. שנפל מכל המדרגות אליהם הניע. ומכל מקום החזיק יעקב אבינו ע"ה בעבודה זו במסירות נפש.

וזהו גדלותו של יעקב שבגינה נקרא 'בחיר האבות', שעבד את השי"ת בגלות בנכר ובייסורים תמידיים. ועבודת ה' כזו מתוך קושי וייסורים היא החביבה ביותר לפני השי"ת. ומתוך שהחזיק בה מעמד זכה להיות בחיר שבאבות.

ומכאן אתה למד מה גודל עבודת ה' דווקא בגלות ומתוך קשיים וניסיונות, שהיא

אלו המלביץ פני חבירו ברבים, הוא נכלל בכלל איסור רציחה רח"ל. ובודאי נוכל ללמוד אף לכל מיני צער וכיוצא בהם, שגורמים כמו כן לאזיל סומקא ואתי חיוורא, שאף הם דינם כהלבת פנים.

ומידה טובה מרובה, נלמד מכאן גודל השכר כאשר גורם לחבירו היפך הדברים, דאזיל חיוורא ואתי סומקא, ומחזיר הצבע לפניו ומחיהו בשמחה, ומכניס החיות באיש יהודי. הרי שלפעמים יכול ליחשב דבר זה כתחיית המתים ממש. שכשם שאמרו לענין מיתה [ב"ק סה.] 'מה לי קטלה כולה, מה לי קטלה פלגא'. דהיינו שיש בחינת מיתה לחצאין. כמו כן הוא הוא בהיפך לענין החיות וההחייאה, מה לי אם מחייה את כולו או שמחיה מקצתו, סוף כל סוף החדיר בו חיות הנפש. ובחינת 'תחיית המתים' שייכת אף מחיים ובכל הזמנים.

אחדות ישראל פרק שני

עמידת יוסף בנסיון הכין הדרך לישראל לעמוד בנסיונות

ויעזב בגדו בידה וינס ויצא החוצה. (ל"ט יב)

אמרו בגמרא יומא [לה:]: 'רשע [כשבא לדין] אומרים לו, מפני מה לא עסקת בתורה אם אמר נאה הייתי וטרוד ביצרי הייתי, אומרים לו כלום נאה היית מיוסף וכו'. נמצא וכו' יוסף מחייב את הרשעים. ולכאורה יש להבין, איזה תביעה יש על כל אחד כלום נאה היית מיוסף, ומה השייכות יש לכל אחד עם נסיון יוסף הצדיק.

אך כונת הגמרא: שיוסף הצדיק בזה שהוא עמד בניסיון, השריש בבני ישראל

וכבש יעקב אבינו את הדרך לבניו שגם בזמן שבני ישראל יהיו בעקבתא דמשיחא בחושך והסתור פנים יוכלו לעבודת הש"ת.

ומזה נלמד שכל אדם באשר הוא, שנמצא בגלות הכללית ובפרט בגלות הפרטית בחושך ואפילה והיצר הרע רוצה לייאש אותו שהוא במצב כזה שאין שווה כלום עבודת השם יתברך שלו, אף על פי כן יוכל להתגבר בכל מצב שהוא, ולא ליפול ליאוש ולעבוד השם יתברך.

תפילה עמוד נב

המצער לחבירו נחשב כרוצח והמשמח חבירו כמחיה מתים

היא מוצאת והיא שלחה אל חמיה. (ל"ח כה)

עד כמה חמור הוא איסור זה, נוכל ללמוד ממה שאמרו בגמרא בבא מציעא [נט:]: 'אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחאי, נוח לו לאדם שיפיל עצמו לכבשן האש ואל ילביץ פני חבירו ברבים. מנא לן מתמר, דכתיב 'היא מוצאת והיא שלחה אל חמיה'.

וכבר הארכנו [שיעורי מבשר טוב] תשובה פ"ה], שלכמה שיטות ראשונים ישנה חובת מסירות נפש בפועל שלא להלביץ פני חבירו. שהם מפרשים כוונת הגמרא להלכה ולמעשה, שצריך להפיל עצמו לכבשן האש ולא להלביץ פני חבירו. וטעמם הוא משום שהלבנת פנים הוא מאבזרייהו דרציחה, וכדאיתא בגמרא בבא מציעא [נח:]: 'כל המלביץ פני חבירו ברבים כאילו שופך דמים, אמר ליה שפיר קא אמרת, דחזינא ליה דאזיל סומקא ואתי חוורא'. ולשיטות

ישראל עד סוף כל הדורות: שיהיה להם כוח לעמוד בנסיונות שהם נגד הטבע. ולבני ישראל יש להם כוחות שהשתרשו מאבותינו הק' שעבדו את השי"ת כנגד הטבע, ויתבאר בארוכה בספר מבשר טוב עקבתא דמשיחא.
שכינתא בגלותא פי"ג

כוח שיוכל כל אחד לעמוד בניסיון. ולולי עמידת יוסף הצדיק בניסיונות, לא היה אפשר לעמוד בניסיון כעין זה. וזה התשובה לרשע מיוסף הצדיק, שהוא הכין ועשה לך מציאות שתוכל לעמוד בניסיונות.

וכוח זה השריש יוסף הצדיק אצל בני

תורת רבוה"ק

וַיֵּשֶׁב יַעֲקֹב. (לו א)

רש"י פירש ש'ביקש יעקב לישב בשלוה, קפץ עליו רוגזו של יוסף' - ומהו רוגזו של יוסף? וביאר בזה מרן הרה"ק מלענטשנא זי"ע, כי הרוגז שהיה בין יוסף והאחים, הוא זה שגרם שיעקב אבינו לא ישב בשלוה. (תורת הרה"ק מלענטשנא)

וַיָּבֵא יוֹסֵף אֶת דִּבְתָם רָעָה אֶל אָבִיהֶם. (לו ב)

וביאר מרן הרה"ק מלברטוב הי"ד זי"ע בדרך רמז: כי יוסף רומז להצדיק, שמעלה ומגביה את כל הדברים אף הלא טובים של אנשי דורו, 'אל אביהם' שבשמים... (ויאמר משה עמ' פ)

שנראית לו דמות דיוקנו של אביו וכו'. (רש"י לט יא)

אחר גמר המלחמה, באותה העת שהתגורר רבינו הקדוש בעל חלקת יהושע זצ"ל בטורקיסטן, ועבד את בוראו ללא הפסק, למרות התנאים הקשים לא הסיח את דעתו מעבודת ה', ומדאגתו לחינוך הבנים הנמצאים כבר בארץ-ישראל, לתורה. במכתב ששלח רבינו ליישיבת פוניבז' בו הוא מבקש לדעת האם בניו לומדים ומתנהגים כראוי. הרב מפוניבז' זצ"ל לא עצר ברוחו ועלה עם המכתב ליישיבה וקרא בקול: ראו נא את אהבת התורה של הרבי מביאלא, הלא ידוע מה שהרבי מביאלא עבר בסיביר, והנה הוא שולח משם מכתב, אין הוא חפץ שישלחו לו דבר מה או כל דבר אחר, כל רצונו הוא אך ורק לדעת האין לומדים בניו... (המאורות הגדולים)

נתרם על ידי הרה"ח ר' גבריאל דוב לוי שליט"א
לרגל שמחת נישואי בנו הרה"ח יחיאל יהושע הי"ו במזל טוב
 זכות רבותינו הקדושים ודברי תורתיהם יעמוד לו לברכה והצלחה
 ונחת מכל יוצאי חלציו בבריאות גופא ונהוריה מעליה
בורא עולם בקנין השלם זה הבנין

ברכת מזל טוב
להבחה"ח ישראל פנוש הי"ו - לרגל אירוסיו בשעטו"מ
 זכות רבותינו הקדושים ודברי תורתיהם יעמוד לו לברכה והצלחה
 בניין עדי עד ודורות ישרים מבורכים
בורא עולם בקנין השלם זה הבנין